

Данијела Поповић¹

Филозофски факултет у Нишу

Департман за српску и компаративну књижевност

РАД ТИХОМИРА Р. ЂОРЂЕВИЋА НА ПОКРЕТАЊУ ЧАСОПИСА КАРАЦИЋ

САЖЕТАК: У раду су представљени резултати истраживања активности Тихомира Ђорђевића на покретању и одржавању часописа Карацић. Посебна је пажња посвећена програмским текстовима којима се расветљава однос Т. Ђорђевића према значају проучавања народног живота и бележења усмене и етнографске грађе.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: Ђорђевић, Тихомир Р., часопис Карацић, усмена књижевност, фолклор, етнологија.

Објављивање књига и покретање часописа приступачних и занимљивих широкој читалачкој публици у Србији с краја 19. и почетком 20. века представљало је само једну од разних форми просветитељског деловања. Активирање углавном необразованих и недовољно заинтересованих² читалаца свакако је имало важно место у пословима значајним за читаво друштво. Поред настојања да однегују образоване читаоце и буду покретачи духовног препорода, уредници часописа и листова морали су, под притиском преовлађујућег неукуса, нудити и јефтине (поучне и забавне) часописе и којима је доминирала тривијална литература (када је литаратуре и било).³ Покретање часописа попут Српског књижевног гласника и Босанске виле, који су у овом периоду више од других били васпитачи књижевног укуса и активатори културног живота, показује, међутим, да је у културној јавности Србије ипак постојала свест о значају периодике. Од посебне је важности свакако била чињеница да часописи образују читалачку публику и представљају одраз времена и друштва. Босанска вила и Српски књи-

¹ danielapop@filfak.ni.ac.rs

² Говорећи о стању и српској књижевности и новинарству, Јован Скерлић је 1905. године истакао како је читалачка публика услед „рђавих прилика наших, опште непросвећености, мало развијене писмености” наклоњена лакој литератури: „Наша публика, необразована, без виших интереса, без воље, без прегнућа, без широких видика, тврда када треба одвојити који динар од својих материјалних уживања, већма воли дати по пет и десет пара дневно за ма какав бедан листић, који је пародија правога листа, но положити тромесечну претплату на какав књижевни лист или дати неколико динара за добру књигу.” (Јован Скерлић, *Књиге и новине*, Одјек, IV/151, Београд, 1905; наведено према: Јован Скерлић, *Српске теме*, изабрали и приредили Јован Пејчић, Милован Витезовић, Београд, 2000, стр. 25).

³ Видети: Слободанка Пековић, *Модел часописа на почетку века*, у: *Традиционално и модерно у српским часописима (1895-1914)*, Нови Сад, Београд, 1992.

жевни гласник, у складу са својим књижевним и идеолошким усмерењима, морали су бити окренути писаној књижевности и новим критичким и естетичким тенденцијама. За разлику од писане књижевности која је, крајем 19. и почетком 20. века, имала достојну презентацију, научну и стручну, у овим и другим часописима, усмена књижевност је објављивана, са ретким изузецима (каким се сматрају Босанска вила, Вила, Браство), без критичког приступа у одабиру материјала, у бројним часописима, алманасима и календарима који се нису првенствено бавили њоме. Тако значајна област српске књижевне и националне културе морала је имати другачији простор за представљање – не место у листовима који су, поред етнографске, објављивали и другу грађу, већ у часопису који ће читав бити посвећен етнографији, етнологији или само усменој књижевности. Захваљујући ондашњим приликама, књижевност која је у 19. веку усмерила поглед књижевне и културне европске јавности ка српском народу и његовом животу и стваралаштву, крајем тог истог века као да се нашла у запећку, управо на просторима на којима је настајала и трајала.

У узроке који су до таквог стања довели Стојан Новаковић је убрајао и чињеницу да се, након деловања Вука Караџића и формирања класичних зборника српске усмене књижевности, нису могли наћи ни сакупљачи који би се са њим могли поредити нити је грађа која је још живела у народу била тако репрезентативна. Истичући чињеницу да се грађа усмене књижевности почела немарно бележити и штампати по „календарима, ситним листовима, по свакојаким угловима, као свака нижа врста књижевности”⁴, Новаковић је истицао да још увек има довољно живе и вредне грађе која би употпунила постојећи фонд народног стваралаштва. Мада су у овом периоду објављивани стручни радови (самим тим и грађа) из области етнологије у оквиру Српског етнографског зборника, према мишљењу Тихомира Ђорђевића, то, ипак, није био резултат организованог и ширег друштвеног ангажовања на прикупљању и проучавању етнолошких садржаја. Бавећи се проучавањем народног живота, његових обичаја и стваралаштва, он је, будући ближе изворима, још интензивније осећао колико се под утицајем другачијег начина живљења драгоцен грађа неповратно губи. Није било много користи од појединачних акција и спорадичног објављивања етнолошког материјала и Ђорђевић је, свестан тога, у раду под називом *Једна наша потреба* (Дело, 1899), указао на потребу другачијег, активнијег и организованијег приступа питањима фолклористике у Срба. Такав приступ подразумевао је, пре свега,

⁴ Стојан Новаковић, *Саопштење на скупу Српске краљевске академије 9. марта 1892. године*, Годишњак Српске краљевске академије, VI, 74, Београд, 1893. Наведено према: Тихомир Р. Ђорђевић, *Зашто се Караџић покреће*, Караџић, бр. 1, Алексинац, 1899, стр. 1.

оснивање засебне институције – фолклорног друштва које би бринуло о прикупљању, објављивању и проучавању материјала из свих области народног живота. Примере таквог организовања налазио је у Европи и нашем ближем окружењу (у Хрвата и Бугара). Како на његов апел, као ни на сличне апеле других,⁵ није било одговора у виду ангажовања одговарајућих институција или појединаца, нити се много тога променило у приступу питањима од значаја за развој етнологије и очувања традиције, Ђорђевић је 1899. године у Алексинцу покренуо часопис *Караџић*.⁶ Издавач и уредник, Ђорђевић је већ именом часописа означио оквире делања свога гласила – наставити путем којим је ишао Вук Караџић, систематичан и посвећен српској народној култури, језику и књижевности. За мото часописа⁷ узео је стихове из спева *Пут* Бранка Радичевића: „Пут раскрчен, горе њиме 'ајте/ 'ајте горе, ал' се и се-ћајте, /ко 'но славна пута вам ограда". Они су, у овом контексту, упућивали на постојање ослонца и узора, али и на обавезу да оно што се на Вуковом путу чини мора бити достојно његовог дела. Какви послови су очекивали оне који су желели да крену Вуковим трагом? На који начин их треба обављати и каквим средствима? На ова и друга бројна и, за етнологију и фолклористику у Срба, важна питања, Ђорђевић је покушао да одговори у уводном чланку *Зашто се покреће Караџић* и студији *Српски фолклор* која је објављена у другој години излажења часописа. У првом су раду одговори на питања били сажети и готово да су представљали само тезе о којима ће се опширније говорити у другом, обимнијем и садржајнијем. У овим радовима изложени су, пре свега, његови ставови о српској науци о фолклору и правцима којима би се требало кретати како би та наука имала резултате којима су се, у оно време, на овом пољу могли поносити неки балкански и европски народи. У формалном смислу, ни један од ових радова не би се могао назвати програмским када је *Караџић* у питању. Први је превише сажет, са истакнутом идејом и без аналитичког приступа питању њене реализације (организација, средства, институције, итд.). Други је штампан годину дана након покретања часописа. Ипак, садржај њихов у непосредној је вези са оним што је Ђорђевић желео да

⁵ Видети о томе: Тихомир Р. Ђорђевић, *Етнолошка наука у Јужних Словена*, у: Тихомир Ђорђевић, *Наши народни живот*, књига прва, приредио Ненад Љубинковић, Београд, 1984, стр. 9-22.

⁶ Власник је публикацију одредио као лист за српски народни живот, обичаје и предања. Треба имати на уму да је термин лист у времену појављивања *Караџића* означавао новине и часописе, за разлику од садашње употребе која се односи само на новине. (видети: Јеремија Д. Митровић, *Грађа за историју и библиографију српске периодике до 1920. године*, Београд, 1984.).

⁷ Мото и слика Вука Караџића нашли су се на насловној страни часописа у новембру 1899. године (Љубица С. Јанковић, *Тихомир Р. Ђорђевић као покретач, издавач и уредник Караџића*, Библиотекар, год. , бр. 5-6, стр. 225).

постигне својим фолклорним часописом: *Караџић* је био покушај појединца да одговори суштинским потребама српског народа, његове науке и културе. Чланком *Зашто се покреће Караџић* указао је на њих, док је у *Српском фолклору* покушао да да одговор на питање о каквим је потребама реч, како их треба задовољити и у чему је њихов значај. Оснивање центра коме би један од најважнијих послова била брига о постојећој грађи из разних области народног живота, према мишљењу Тихомира Ђорђевића, представљало је најзначајнију активност у оквиру новог, другачијег, активнијег и организованијег приступа проучавању народног живота у Срба. Посао на прикупљању и објављивању грађе тако би био уређен а истраживачи и записивачи упућени у процес бележења и одабирања. Већ поменутом гласилу Српске краљевске академије, Српском етнографском зборнику, Ђорђевић је замерао основне принципе: штампана је само одабрана грађа. Тиме се губила могућност подстицања на већ омаловажен и стихији препуштен посао прикупљања података о народном животу. Стога је у чланку *Зашто се Караџић покреће* предложио да се у Србији (по узору на сличне центре у Хрватској и Бугарској) „оснује друштво које ће прикупљати, проучавати, штампати и спасавати од пропасти ствари из српског народног живота и тиме учинити услуге и српском народу и Српској Краљевској Академији и њеном зборнику који ваља да остане на висини Академије.”⁸

Незадовољан чињеницом да грађа из Србије налази место у публикацијама других народа (*Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena, Zagreb*; *Сборникъ за народни умотворения, наука и книжнина, София*), Ђорђевић је намеравао да окупи што већи број оних које занимају српски народни живот, обичаји и предања – широка база сарадника омогућавала би прикупљање веће количине материјала. Грађа би, тако била усмеравана на публикације у Србији. Иако у уводном чланку није говорио о уређивачким принципима, он је, судећи по замеркама Српском етнографском зборнику, у *Караџићу* видео гласило које ће без изузетно строге селекције објављивати грађу коју пошаљу сарадници. Поред тога, у његовом часопису би се објављивали и тзв. ситнији прилози, записи који нису налазили места у целинама које су објављиване у СЕЗ-у. Попут Стојана Новаковића, и он је сматрао да још увек има података о народним обичајима, народној уметности и животу који нису забележени и проучени. Задатак који је себи поставио уредник новог (и тада јединог) фолклорног часописа у Србији био је, тако, усмерен на оба поља – проучавање и објављивање грађе.

У сукобу са новим временом које интензивно утиче на разне области (државно уређење, култура, саобраћај итд.), специфичности

⁸ Тих. Р. Ђорђевић, *Зашто се Караџић покреће*, Караџић, бр. 1, 1899, стр. 4.

наше народне културе (народна књижевност, право, медицина, музика, обичаји) бивају све мање изразите и постепено се губе. Пресек тренутног стања усменог стваралаштва, према Ђорђевићевој оцени, није показивао ништа добро – песме, проза и кратке говорне творевине замиру и по селима која су, иначе, простори на којима је усмена књижевност живела интензивније и одржавала се дуже него на урбаном простору: „По насељеним и истакнутијим местима народна муза једва животиари, а на многим је местима и сеоска муза већ промукла”⁹

Одумирање оригиналног и утицаји страних култура видљиви су у народној музици, и одевању, начину рада, обичајима итд. Такав процес није локалног карактера. „Измицање из старе културе”, сматра Ђорђевић, карактерише и развој других народа који, за разлику од српског, брину о остацима народне културе: оснивају фолклорна друштва, објављују и настоје да проуче грађу.

Говорећи о младој науци која се бави проучавањем фолклора и термилошким неусаглашеностима (фолклор је израз који се користи да именује науку али и предмет проучавања), Ђорђевић предлаже увођење нових термина – *народословље* и *народознaнство*. Народознaнство би означавало „знање о народу”¹⁰, а народословље науку која се бави проучавањем тога знања. У намери да појасни употребу термина фолклор, он истиче да се под њиме може подразумевати само знање о народу (грађа) које може бити предмет проучавања различитих наука – историје књижевности, етнологије, етнопсихологије итд. Тако се термини фолклор и народознaнство могу сматрати еквивалентним, док би се други, већ прихваћени, називи користили да именују научне дисциплине које се баве проучавањем фолклора/народознaнства.¹¹

Буђење свести о вредностима народног и националног у 19. веку учинило је презентацију фолклорних садржаја бројних народа

⁹ Тих. Р. Ђорђевић, *Српски фолклор*, Карацић, бр. 2. и 3, год. II, Алексинац, 1900, стр. 27.

¹⁰ „Све народне умотворине (песме, приповетке, загонетке, пословице, предање у опште, народни хумор, философија), језик као огледало народног мишљења и суђења, музика, игре и забаве; веровања и празноверице, обичаји, живот у кући и ван куће, рад у кући и у пољу, правни обичаји, народна медицина, народна техника и уметност, све је то предмет фолклора. – У Енглеза многи већ заступају фолклор као науку, но правилније ће бити оно мишљење да *фолклор није наука већ је то назив само за знање о народу* а систематско изучавање тога знања долази у обим других наука.” *Исто*, стр. 29.

¹¹ Мада у тексту уистину користи, како му је замерано, термин фолклор у више значења, Ђорђевић објашњењима у првој фусноти рада јасно одваја фолклор као предмет од наука које се њиме баве и сматра да фолклор није наука („правилније ће бити оно мишљење да *фолклор није наука*”). Стога сматрамо недовољно прецизним суд Душана Недељковића према коме Ђорђевић користи израз фолклор „уједно као предмет и као посебну научну дисциплину” (Др Душан Недељковић, *Значај научног дела Тихомира Ђорђевића*, Народно стваралаштво, св. 28, Београд, 1968, стр. 220).

интензивном и до те мере важном да се, у поједним случајевима, прибегавало фабриковању материјала из народног живота (усмене књижевности нарочито). Тихомир Ђорђевић је појаву Вука Караџића сматрао посебно важном не само због тога што је, захваљујући њему, свету представљена српска фолклорна грађа већ и због чињенице да је Вук својим радом поставио основе српској науци о народу. Послови у тој области нису, након Вука, обављани онако како је ваљало. Прихватајући мишљење Стојана Новаковића према коме „после првих великих зборника Вукових ни посао око њих није могао бити ни бољи ни онолико издашан ни онолико знаменит”, Ђорђевић закључује да, ипак, у народу још увек има материјала коме треба посветити пажњу.

Значај српског фолклора за науку уопште Ђорђевић је видео, између осталог, и у чињеници да су у њему могли бити сачувани „трагови заједничког живота народа који су у других народа ишчили”. Компаративна изучавања би захваљујући новом материјалу била потпунија и заснована на ширим корпусима. За народ сам, фолклор би био од великог значаја пре свега због могућности повезивања са другим наукама (историјом, књижевношћу, музиком, медицином, правима). Грађа коју би ове научне дисциплине могле користити налазила се у свим сферама народног живота, нарочито у народној књижевности. Она је у својим жанровима сачувала бројна сведочанства о српском народу и његовом животу: „Наше народне умотворине сачувале су у себи најстарије трагове митологије; оне су израз народнога појимања и разумевања многих ствари, народнога суда, народне философије, народне историје. Оне су народна литература, која обухвата целокупни живот и мисли народне, целокупну историску свест, целокупне тежње и национално осећање.”¹² Иако говори о потреби да народ буде упознат са сваке стране како би се упознала „душа народна,... представе и идеје које га покрећу, појмови које је наследио или створио или позајмио”, Т. Ђорђевић, ипак, највише истиче народну књижевност. Идући за Вуковим идејама о усменом стваралаштву као здравој основи на коју треба поставити „нову” српску књижевност, он у благотворним утицајима фолклора види могућност за коначни препород књижевности која ће тек онда постати српском када се буде напајала из народних извора. Пример европске књижевности чији су најзначајнији ствараоци (Шекспир, Гете, Пушкин) у своја дела уносили фолклорну грађу говори о интересовању за фолклор и животворности његових тема и мотива. Светле тренутке историје српске књижевности, према мишљењу Ђорђевићевом, треба такође сагледавати у контексту плодних веза усмене и писане литературе (дубровачки песници, Бранко Радичевић). У деловању Вука Караџића,

¹² Тих. Р. Ђорђевић, *наведени рад*, стр. 31.

кога је сматрао утемељитељем српске уметничке поезије, видео је модел који треба применити на процес оживљавања интересовања за српски фолклор који је од огромног значаја за просперитет и очување идентитета српске нације, њене науке, културе и уметности. Један од начина за адекватну примену Вуковог модела било је оснивање посебне институције која ће се бавити прикупљањем, објављивањем и проучавањем још постојеће и драгоцене фолклорне грађе. Етнографски зборник који је основала Српска краљевска академија, како је сматрао Ђорђевић, није био ни једино ни право решење управо због превисоких критеријума за одабир грађе, као и недовољно живе активност на штампању одабраног. Судаћи по користи коју су од фолклорних друштава имали народи у Европи, оснивање српског фолклорног друштва могло би бити од користи, између осталог, и самој Академији наука и њеном зборнику.

Снажни покретачи оваквој акцији у српском друштву морале би бити националне тежње и потребе савремене науке. Адекватан приступ питањима фолклора допринео би развоју науке у складу са европским и светским мерилима. Истовремено, снажније дефинисано и од пропасти сачувано било би све оно што чини суштину српског националног и културног бића.

Караџић је, како је речено, покренут у Алексинцу 1899. године и излазио до 1903, са паузом у 1902. години.¹³ У 1899, 1900. и 1901. години излазио је као једномесечник (једноброј или двоброј) док је у 1903. години четири пута изашао у тромесечним свескама.¹⁴ Том приликом промењени су цена претплате и број табака.¹⁵ Штампан је у Београду, прво у штампарији Мате Јовановића а затим, од другог броја за 1903. годину, у штампарији Андре Петровића.¹⁶ Главни уредник, издавач и власник био је Тихомир Ђорђевић. Мада су, осим уводног чланка и осврта на прву годину излагања које је потписао уредник, саопштења и обраћања читаоцима потписивана у множини као Уред-

¹³ У литератури се различито објашњавала ова пауза у излагању часописа (од недостатка материјалних средстава (Љубица С. Јанковић, *наведени рад*, стр. 227) до одсуства уредничког због одбране дисертације (Ненад Љубинковић, *Живот и дело Тихомира Р. Ђорђевића*, у: *Наш народни живот*, Београд, 1984, стр. 283). Чини нам се да је најсигурније судити према сведочењу самог власника: „Караџић је излазио три године узастопце, па је, због слабих материјалних средстава, обустављен. После годину дана, 1903, кренут је понова, али је крајем године, из истих разлога дефинитивно престао излазити.” (Тихомир Ђорђевић, *Етнолошка наука...*, стр. 20).

¹⁴ Недовољно прецизни подаци презентирани су, тим поводом, у попису српске периодике од 18-19. века, у коме је *Караџић* одређен само као лист који излази једном месечно. (Вид. *Српска књижевна периодика 1768-1941: попис и други прилози*, Београд, 1984, стр. 39).

¹⁵ Цена годишње претплате била је иста, пет динара, а од 1903. уведена је и полу-годишња која је износила три динара. Са пола динара, колика је била цена за појединачне примерке, повећана је на 1,5 динар. Број табака је са 1-1/1/2 повећан на 4-6 табака.

¹⁶ Судаћи према томе да су обе штампарије биле на истоветној адреси, Кнез Михајлова 24, могло би се закључити да је иста штампарија само променила власника.

ништво, у часопису нема података о томе ко је, поред Ђорђевића могао учествовати у уредничким пословима.

У време покретања *Караџића*, Тихомир Ђорђевић је био професор Учитељске школе у Алексинцу. Материјална средства којима је омогућено издавање часописа обезбеђивао је углавном сам, из сопствених извора.¹⁷ То га је често спутавало у раду, угрожавало опстанак часописа и уводило у дугове. Ђорђевић ни на почетку свога посла на *Караџићу* није имао илузија да ће часопис бити прихваћен од шире читалачке публике. Жеља за покретањем публикације којом ће бити актуелизован рад на проучавању етнологије, књижевности и језика српског народа била је већа од очекиваних проблема. Почео је полетно, „не размишљајући о тешкоћама”. Свестан специфичног садржаја, вероватно није очекивао да ће за ту област заинтересованих читалаца бити толико да би се могли покрити бројни трошкови око издавања (ауторски хонорари, штампање итд.). Ипак, интересовање је било мање него што је очекивао. Резимирајући резултате рада (о успесима није говорио, остављајући другима да то чине) након прве године излагања, он, не без разочарања, констатује да је његова вера била неоснована. Публика која „слабо прихвата и оне ствари из књижевности које су јој приступачније и од већег интереса за укус”, није осетила значај постојања таквог часописа какав је био Караџић. Колика је велика била Ђорђевићева жеља да се фолклором Срби почну бавити озбиљније и организованије и колико је веровао да Караџић представља један од корака ка том циљу, показује и чињеница да наставља са издавањем иако јасно изражава сумњу у успех: „...ми ћемо продужити издавање и уређивање Караџића и од Нове Године, ма да знамо да ни у њој не можемо очекивати ништа много.”¹⁸ Материјалне тешкоће су биле веће да би се крајем 1901. учиниле непремостивим, а 1903. године то заиста и постале. Како помоћи није било (претплатника је мало, нередовно плаћају, а о молбе се оглушавају и они за које се очекивало да ће разумети од каквог је значаја Ђорђевићев подухват,¹⁹ Уредништво је у другом броју за годину 1903. покушало да још једном упуту апел. Обратило се претплатницима и читаоцима молбом да пронађу нове претплатнике (школе, библиотеке) и понуђени су на продају комплети

¹⁷ У једном од обраћања читаоцима и претплатницима наводи се податак да три четвртине трошкова уредништво „плаћа из своје кесе”. Остатак је, вероватно, долазио од претплатника и плаћених огласа.

¹⁸ Тих. Р. Ђорђевић, *Читаоцима*, Караџић, бр. 12, 1899, стр. 250.

¹⁹ Према сведочењу самог власника, нико се није одазвао (институције и појединци) захтевима за новчану помоћ. У једном од обраћања читаоцима и претплатницима (бр. 2, 1903), он каже и ово: „Караџић преживљује тешке дане. Све наде полагане на претплатнике остале су безуспешне. Све молбе за потпору остале су неуслишане. Од свуда је одговорено да се не може ништа учинити, и ако се увиђа да се овакво предузеће треба да помогне. Лист је остао и даље на приватним средствима уредниковим, који се упорно бори са недаћама, али ће их мучно моћи савладати”. У самом тексту није било података о томе коме се обраћао за помоћ. Да ли је имао довољно вере и храбрости да се обрати држави, министарствима? Помоћ државе није била безначајна чак ни онда када није била материјалне природе (Видети о томе у: Жарко Рошуљ, *Час описа часописа*, Београд, 1995, стр. 171).

старих бројева *Караџића*. Да ова настојања нису уродила плодом било је јасно већ у четвртом и последњем броју – кратким саопштењем: Уредништво је објаснило да часопис неће више излазити. Пожелевши више среће другом, сличном подухвату, Тихомир Ђорђевић је угасио свој лист. Ни тада, међутим, није пропустио прилику да укаже на значај који листови таквог садржаја имају за српски народ и његову традицију, културу и науку.

ЛИТЕРАТУРА

- Тихомир Р. Ђорђевић, *Зашто се Караџић покреће*, Караџић, бр. 1, Алексинац, 1899, стр. 1.
Тих. Р. Ђорђевић, *Српски фолклор*, Караџић, бр. 2. и 3, год. II, Алексинац, 1900, стр. 27.
Тихомир Ђорђевић, *Наш народни живот*, књига прва, приредио Ненад Љубинковић, Београд, 1984.
Љубица С. Јанковић, *Тихомир Р. Ђорђевић као покретач, издавач и уредник Караџића*, Библиотекар, год. , бр. 5-6.
Ненад Љубинковић, *Живот и дело Тихомира Р. Ђорђевића*, у: *Наш народни живот*, Београд, 1984. *Српска књижевна периодика 1768-1941: попис и други прилози*, Београд, 1984.
Јеремија Д. Митровић, *Грађа за историју и библиографију српске периодике до 1920. године*, Београд, 1984..
Др Душан Недељковић, *Значај научног дела Тихомира Ђорђевића*, Народно стваралаштво, св. 28, Београд, 1968.
Слободанка Пековић, *Модел часописа на почетку века*, у: *Традиционално и модерно у српским часописима (1895-1914)*, Нови Сад, Београд, 1992.
Жарко Рошуљ, *Час описа часописа*, Београд, 1995.
Јован Скерлић, *Српске теме*, изабрали и приредили Јован Пејчић, Милован Витезовић, Београд, 2000.

Danijela Popovic

THE ACTIVITIES OF TIHOMIR R. ĐORĐEVIĆ ON INITIATING THE JOURNAL *KARADŽIĆ*

Summary

The Journal *Karadžić*, owned and edited by Tihomir R. Đorđević, was established in Aleksinac in 1899, and came out until 1903, with a pause during 1902. By opting for its name already Đorđević decided on the framework for his journal – to follow in the footsteps of Vuk Karadžić, in a systematic fashion devoted to Serbian folk culture, language, and literature. Đorđević thought of *Karadžić* as a journal to publish living materials from the domain of folklore, without extensively strict selection criteria: he held that there were still data on folk customs, folk art and life which had not been studied and recorded by that time. The task that the editor of this new (and then only) folklore journal in Serbia set before himself was to include both the study and publication of materials. The fact that institutions and the audience were not particularly interested in the project resulted in the discontinuation of this journal, in spite of its huge importance for Serbian oral literary studies, ethnology and cultural history.